

Podivné slovo "T E M E L Í N "

Podivné ? Přece jasné ! Atomová elektrárna ! ...Hrdost na dobře vykonané dílo ? ...Strach ? ...Oprávněný ? ...Uměle vyvolávaný ? ...Záchra-
na Sokolovska ? Vzkříšení měsíční krajiny v severních Čechách ? ...? ? ?

----- Z ROKU 1944

Když jedna malá holka před šedesáti lety slyšela slovo "Temelín",
pojedeš do Temelína a pak už jenom kousek pěšky a uvidíš čerstvé mi-
minko, svou novou sestřeničku, nemohla štěstím spát.

I slovo "Temelín" se jí líbilo. Temelín - Metelín - Metelice -
- Tetelín ! V Temelíně se musí něco temelit - tedy tetelit . Zrajou
jahody a horký vzduch se tetelí nad lánem obilí, nad střechami něja-
ké cihelny, takové, jakou zná z domova.

V zimě se v Temelíně metelí. Metelice řadí, na krok není vidět.
Ne, abyste, děti, otevřely oči dokořán ! Do očí padají střípky zlého
zrcadla !

Cestu měly dalekou, předalekou. Pojedou za devatery hory a doly,
tam, kde slunce vychází .

"Bude to štrapáce, musíme holt něco vydržet" , řekla babička, "za
den se to nedá stihnout."

Od rána do odpoledne pojedou- babička, Liduška, Jarinka - vlakem
do Písku , samé přestupování ! Přespí tam u farářů. Druhý den se s ni-
mi strejda - farář CČM Bosák- společně s tetou Lolinkou, Jarouškem a
Dankou vydají za miminem. Kousek vlakem, kousek pěšky.

T E M E L Í N ! Konečná ! Vystupovat !

Pro babičku a tetu Lolinku přijela bryčka.

"A my, milé děti, půjdeme po svých. Potřebujete se proběhnout !"
rozhodl strejda.

"Hurááá ", jásal Jaroušek a vyhodil vysokánsko klacek, který mu prv-
ní přišel do ruky. Holčičky by byly docela rády vyzkoušely jízdu bryč-
kou, ale strejdovi farářovi se neodmlouvá.

Babí léto končilo, ale v příkopu se ještě červenala poslední upráška - ná jahoda. Ve švestkové aleji se jen modralo na stromech i v trávě. ~~Na~~ Danka pokoušela své starší sestřenky "Víte, holky, že z těch modrých vajíček se líhnou modrásci?"

Liduška, nejstarší z děvčátek, jen zvedla obočí.

Jarinka, naivní a dětská, vycítila poťouchlost a rozhorlila se "Tudle nejsou žádný vajíčka, ale švestky na knedlíky, heč! A já jsem viděla, jak se klube house z opravdovýho vajíčka, heč! A ty ne!"

"Co se to tamhle červená?" ukázal strejda daleko dopředu.

Děti se rozběhly. Na kraji smrčí svítilo v trávě nejmíň pět "semafórků" - celá rodinka muchomůrek. "Jako moje lakovky!" smála se Liduška. "Trestná výprava! Za mnou!" křikl Jaroušek. Holky poslušně hupsly přes příkop a za Jarouškem do lesa. Ven se prodíraly s náručemi hřibů. Nejvíce jich, jako vždycky, našla nejmladší Danka.

Jára klusal napřed. Sbíral šišky a strefoval se jimi do kmenů. Za ním si vykračoval strejda. Vzprímeně, zvolna nesl důstojné bříško. Danka poskakovala kolem - jeho nejšťastnější chvílky. Okouzlovala ho její bystrost, temperament i ta dobře proříznutá pusa, ostrý jazýček, špetka zlomyslnosti, která úplně chyběla Jarouškovi - dobrákovi - bambulovi. ~~ALE MÍLOVAL JE OBA NADEVSÉ.~~

Danka s obří narůžovělou mašlí, koketně posazenou šejdrem na hladkých, jemných a dopůl oušek střižených vláscích. Byly tmavé. Celá byla "z tmavého těsta," Tmavé oči uměly šlehnout až se jejím spolužáčkům - prvňáčkům zastavovalo srdce. Halenka s volánky, sametová sukýnka sotva kryla zadeček, kuželkovité nožky v bílých podkolenkách - cikáně převlečené za způsobnou holčinku. Obrátila se, zastavila a čekala. Rozhodla se vzít namílost své nudné sestřenky.

Liduška s Jarinkou zůstávaly pozadu.

"Víš, Jarino, že už mně nevadí, že jsme taky nejely bryčkou? Teta Lolánka by v těch vysokánských kramflíčkách těžko šla ~~na vířákové~~

/ až Liduška vyroste , bude mít zrovna takové / a babička si taky jednou musí užít pohodlí. Nikdy si neodpočine. Nikdy ! Pořád na trávu , aby měly co žrát slepice a husy , klasy pro ně sbíráme po strništích, šlejšky sušíme v troubě . Babička jim je pak cpe do zobáku , celá se při tom umáčí , nastydne ..."

"Jo. Jo , Liduno," souhlasila Jarinka " a ještě bysme se v tý bryčce strkaly a hádaly a zlobily babičku . A to by byla hanba ! Dyť babička za chvílku umře... "

Moc si libovaly , že jsou tak hodné na babičku , až je to dojímalo. Podzimní sluníčko se na ně usmívalo ještě mileji.

Silnička klesla do mělkého údolí a byli na místě. Víska Vseteč měla pár chalup, kapličku , krámk s hospodou u Podlahů a nad nimi ve svahu školu. Nízká budova za zdí zahrady se rozusadila doširoka jako kvečna. Do jednotřídky k panu řídícímu Vokurkovi táhly stráněmi pěšinky. Po nich putovali každý všední den malí školáci. V poledne dostaly děti ze vzdálenějších samot od paní řídící talíř teplé polívky. Byl to dobrý vzájemný obchod. Děti se najedly a jejich rodiče - sedláci zaplatili paní řídící místo protektorátními korunami mlékem, vejci, moukou ... a najedla se i Vokurkovic rodina . Odvážná akce - za německé okupace !

Dnes byla neděle a ve škole svátek - křtiny Vokurkovic Janičky. Vokurkovi vyhlíželi na zápraží. Otec Vlastimil pospíšil i s Vlastíkem k bryčce. Anča vlípla švagrové Lolince hubičku a už objímá matku. Obě zaslzely. Ze štěstí i z bolesti. Celá rodina se strachuje o Jeníka. Od jara ho vězní klatovské Gestapo, všichni se trápí, ale nejvíc babička. Jan je její nejstarší syn. Anču bolí pohled na babiččina ochablá ramena, unavené oči, zchudlý a ještě šedivější drdůlek.

"Přečká to, maminko, náš Honza má v sobě sílu, vrátí se ."

Vede maminku ke kolébce, ví, že jí tím nejvíc potěší.

Řídících byt v půlce školy Lidušku okouznil. Podzimek zářil i v pokoji. Lehkými záclonami proudilo světlo, všude květiny, sklo, útulný nábytek ...harmonium ! Na stěně housle !...Lidušku přitahoval jediný kus nábytku - kolébka pro Šípkovou Růženku . Na vysokých zkřížených nožkách oválná košatina s bělostným baldachýnem. Kolébka , hlavně svými graciézními nožkami, připomínala laňku. Ale místo kopýtek měla kolečka, místo krku a hlavy tu bílou kukaň. Rozběhla se po špičkách k princezničce...OH!
... V záplavě ^{KRAJEK} sebou nespokojeně mydlila, krabatila se a rudla hlavička jako větší tenisák . Parádní čepeček se smýkl přes půlku obličejíku, přes jedno napuchlé oko. Pusinka zuřivě chňapala po vlastních pěstičkách. Povedlo se, ale neuspokojilo. Hlavička začala prskat, přešla ve štěkávé pokašlávání ...a to se rozvinulo v mohutné skřehotavé vlnící se ně--ně--
--ně...Matka přispěchala k mláděti . Liduška se nuceně usmívala. Ať na ní teta nic nepozná ! Moc tetu litovala. Teta je sama taková hezká, zlatovlasá, samý smích...hodná ! Čeho se dotkne, to ožije a zkrásní. Podél Vlastíkovy postýlky visí plátěný "firhóněk." Teta na něj našila z obyčejných barevných odstřížků různá zvířátka, ptáky, děti - a vznikl dlouhý roztomilý obrázek. Vlasták poslouchá pohádku, šmátrá ospalou rukou po figurkách a krásně usne.

Na dvorku teta zařídila maličkou drůbežárnu. Mají teď pár slepic, nějaké kachny , hloupé a loudavé krůty, které rád lapá Vlastík.

Naproti vchodu do dvorka u zdi dala postavit prádelničku a zároveň saunu. Kuchyň je teď pořád uklizená, příjemná.

Co ještě ? Školní děti učí tancovat ! Takové štěstí nemají děti ani ve větších školách !

A t a k h l e d o p a d l a ! ! ! Liduška dobře ví, jak vypadá správné miminko. Má doma knížky plné obrázků od Marie Fišerové-Kvěchové. Správné miminko má na hlavičce zlaté prstýnky, dlouhé řasy na růžových tvářič-

kách a líbezně se ze spaní usmívá.

Cožpak se babička přetvařuje ? Vlídne pozoruje to kroutidlo s velkým, rozpláclym bříškem a šermujícimi ručkami a nožkami a říká "V tomhle věku jsou mi nejmilejší. Takové mám nejradši ! A je jako kuželka !"

"Bodejť", myslí si Liduška, "kuželky taky mají holou hlavu !"

"Ta bude dřív tancovat než chodit, když bude, Anči, po tobě," pokračovala babička.

Liduška v duchu stále reptá "Babička by mohla vyprávět ! Narodilo se jí 9 mrňat ! Jestli ty její děti byly taky takové, jak z nich mohli vyrůst hezčí lidé ? "

Mimino se upokojilo. Přebalené, nakrmené usnul jako špalík. A taky konečně z h e z k l • ! Obličejík se uvolnil, pusinka se složila do něžné linie. Hrudníček se mu pomalu, rytmicky zvedal - klesal.

Lidušce spadl kámen ze srdce.

K Ř T I N Y M O H L Y Z A Č Í T

Pokoj plný zlatého světla, strýc farář vážný a dojatý, v dlouhém černém taláru s našitým rudým kalichem na prsou.

Otec dítěte, strýc Vlastimil, rozehrál harmonium.

Celá rodina slavnostně naladěna seděla v půlkruhu na židlích. Všichni se soustředili. I malý Vlastík. Dovolil babičce, aby ho vzala na klín, v každé ruce svíral novou hračku. Dřevěného koníka od babičky, od Lidušky hadrového panáčka, ušitého její vlastní rukou .

Jen Jarinka se vrtěla, měla starost. Naklonila se k babičce s hlasitým šepotem "Je taky na křtinách hostina ? Jako na svatbě ? Já mám nejradši něco od brambor, třeba brambory a řízek..."

Jediný mrazivý pohled strýce faráře zavřel Jarince pusy.

Slavnost teď probíhala jak se sluší a patří. Harmonium tiše hrálo...

...podbarvovalo farářova slova. Ten, zkušenýma otcovským rukama, jako stvořenýma pro zacházení s nejmenšími dětmi, pozvedl peřinku s novorozeněátkem ...

"Vítám tě, dítě !" ...hlas mu zjhl...pak ještě mluvil a zpíval... mluvil a zpíval...taky teta Lolinka s Jarouškem krásně dvojhlasně zazpívali...babička posmrkávala, utírala si oči. Liduška věděla, co si babička myslí : "Ten klouček má v hrdýlku stříbro, dar od pánaboha..." ...a Janička nezlobila, spala jako dřívko...i Lidušce klesla hlava...

V té chvíli se nad kolébkou sklonila sudička

...vyrostete z tebe hezké děvče - jak k práci - tak k tanci, obojí zvládneš stejně dobře
...budeš pravá ruka své maminky, pomůžeš jí pečovat o všechny tři bratry
...sama budeš matka, vychováš spolu s mužem tři zdravé, hezké, chytré a hodné děti, do šedesátky se dočkáš prvního vnoučátka...?
...cizích dětí budeš mít bezpočet - bude z tebe učitelka - naučíš je všelijakým moudrestem a taky kumštům kuchařským. Nejedna rodina v městě Písku, tuším i v jiných městech, se bude u jídelního stolu těšit z tvého učitelského umění, najmě ze slavných chodských koláčů, kterými už tvoje bába, matka i všechny ženské tvého rodu prosluly ...

Jak sudička prorochovala, tak se stalo. Milá Jane Bicanová, těš se dlouho a ve zdraví ze své rodiny, z vděčnosti svých žáků a žákyň a ze všeho krásného, co máš ráda !

PŘÍBĚH:

KŘTINY JANIČKY R. 1944
U VOKURKŮ VE VŠETECI

ILUSTR. FOTO
FOTO R. 1947
VOKURKOV
VŠETEC - ŠK.
ZAHRADA

OTEC CHOVÁ
VRÁTU (BUDOUCÍ
ING. ARCHTEKT)

U OTCE STOJÍ
VLASTÍK,
(BUDOUCÍ
ASISTENT
NA VETERINĚ)

U MATKY (ANNA)
STOJÍ JANA
(BUDOUCÍ
UČITELKA)

V ŘÍJNU 1947
SE NARODÍ
SVĚTA, UČTEL
A UMĚL.
TRUHLAR

VOKURKOVIC VNOUČATA R. 1975
FOTO - ATELIER JAVŮREK PÍSEK

IL. FOTO
R. 1951

FARÁŘ,
J. BOSAK
S RODINOU.
PÍSEK
HUSŮV
SBOR